

VISIE

BLAD MET EEN MENING VOOR EEN WERELD IN BEWEGING

ACV-VOORZITTER
MARC LEEMANS NA ALLE HEISA

**'Blijkbaar
hadden sommigen
liever dat ik
nog langer blijf'**

Onze vrouw in
Bangladesh
10 jaar Rana Plaza

In beeld
De ontharde
speelplaats

Vraag het aan
Wat als ik de darmkan-
kerscreening niet krijg?

Antwerpen
kwb Heist-op-den-Berg
zet lokalen op politieke
agenda

Klein gedrag, groot verschil

– Foto **Belga**

Gewoonten en rituelen van zuivering zijn volop aan de gang. Nieuwe gewoonten staan daarbij naast religieuze en historische vormen. Vandaag zien we Dagen zonder vlees, een maand zonder alcohol met Tournée Minérale en '30-30' - 30 dagen 30 minuten bewegen in het groen - ontstaan naast de vastenperiode en de ramadan. Wat ze gemeen hebben is de aanleiding om na te denken over het eigen leven en onze omgeving. Religieuze periodes, zoals de voorbereiding op Pasen en de ramadan, verbinden graag concreet gedrag aan solidariteit met mensen die het minder goed

hebben. Ik vind het altijd indrukwekkend als mensen beslissen om deel te nemen en zich laten inspireren door een religie die hen uitnodigt om zorg te dragen voor zichzelf en tegelijk ook anderen. Ik wens iedereen dan ook veel doorzettingsvermogen, naast het geluk om iets te mogen betekenen voor anderen. Eid Moebarak dus, Zalig Pasen, succes met je plannen en ambities. Wij zijn allemaal deel van de wereld waarin ons kleine gedrag een groot verschil kan maken. Als dan mensen elkaar vinden, ontstaat een beweging waarin collectief streven ook onze samenleving beter maakt. ■

De traditionele Goede Vrijdagprocessie in Jeruzalem vertrekt in het moslimgedeelte van de stad om te eindigen in de Heilig Grafkerk in het christelijke deel. De kerk wordt al eeuwen onder verschillende geloofsovertuigingen gedeeld.

Peter Wouters,
Voorzitter beweging.net

ONDUIDELIJKE WETGEVING

Niet alle flexilonen geïndexeerd

Filiep is gepensioneerd en verdient bij met een flexi-job als kelner. Zijn loon ligt boven het minimumloon voor flexiwerk. Toen de vaste medewerkers van de horecazaak een loonindexering kregen, bleek dat op het loonbriefje van de flexiwerkers niet het geval. 'Dat zorgde voor ongenoegen bij de collega's. Onze werkgever zei dat hij enkel de wet toepaste.'

Wie wil bijverdienen met een flexi-job ziet vaak vooral de financiële voordelen, zegt Stefaan Decock van ACV Puls, die in de retail en de cultuursector veel flexi-jobs ziet opduiken. 'Maar mensen moeten zich bewust zijn van de bijbehorende risico's en van de zwakke wettelijke positie van flexiwerk. Flexcontracten zijn geen volwaardige

contracten', zegt hij. 'Ze passen in een *race to the bottom* naar alsmaar goedkopere krachten.'

Meer dan 100 000 Belgen hebben een flexibaan. 'Werkgevers zijn ervan overtuigd dat ze flexilonen boven het minimum niet moeten indexeren', zegt Benjamin Moëst van ACV Voeding en Diensten. Of dat wettelijk is, is maar zeer de vraag. De wet legt enkel de indexering van de minimale flexilonen vast. 'Maar dat laat niet toe om sectorale indexafspraken buitenspel te zetten', vult hoofd van ACV-studiedienst Chris Serroyen aan. 'De cao voor de horecasector voorziet in een indexering van alle werkelijke lonen. Waarom zouden flexilonen dan buiten schot blijven? De wetgever verschaft daar beter duidelijkheid over.' ■

BEGROTINGSCONTROLE

Minimumpensioen stijgt trager, multinationals meer belast

Bij de begrotingscontrole eind maart was niet iedereen het eens over de noodzaak van bezuinigingsmaatregelen. Het begrotingstekort lag door de afnemende inflatiekoorts namelijk drie miljard euro lager dan verwacht. Toch stond premier Alexander De Croo erop om het begrotingstekort terug te dringen.

De maatregelen, die samen zo'n 1,75 miljard euro moeten opleveren, omvatten onder meer een minimumbelasting van 15 procent voor multinationals en een lagere vergoeding voor tijdelijke werkloosheid. Daarnaast

zullen de minimumpensioenen volgend jaar minder snel stijgen dan gepland, net als de minimumuitkeringen en het leefloon. 'Die tragere stijging is zwaar te betreuren', volgens het ACV. 'De laagste inkomens krijgen zo een groot stuk van de rekening toegeschoven.'

Premier De Croo belooft nog verdere hervormingen na de paasvakantie: 'Met de fiscale hervorming van minister van Financiën Vincent Van Peteghem (cd&v) zullen we ervoor zorgen dat wie werkt daar meer aan overhoudt.' Het ACV hoopt dat daar meer sociaal evenwicht in zal zitten. ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen www.visie.net/contact - Verantwoordelijke uitgever Liesbeth De Winter - Redactie Djarven Ariën, Simon Bellens, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Lies Van der Auwera, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellinghen, Sim Geerts, Sofie Buysse, Martine Creve - Hoofredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Goldset Printing Partners - Visie verschijnt maandelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van CM, ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten - De beschrijving van de CM-diensten en -voordelen in deze publicatie heeft enkel een informatieve waarde. Bij twijfel of betwisting gelden enkel de statuten van het ziekenfonds. Meer info: www.cm.be/statuten -

10 jaar na de ramp in Rana Plaza worden onze kleren nog altijd gemaakt in slechte omstandigheden

24 april 2013. In Dhaka, de hoofdstad van Bangladesh, stort Rana Plaza in, een kledingfabriek waar onder meer Primark en Benetton produceren. Officieel telde het gebouw slechts vijf verdiepingen, in werkelijkheid waren het er acht. De dag voordien weigerden arbeiders naar binnen te gaan. Scheuren waren immers duidelijk zichtbaar. Toch werden ze gedwongen, zoniet dreigde ontslag. Resultaat: 1 138 mensen overleden, 2 500 gewond. Tien jaar na de grootste ramp ooit in de industrie gaat Visie ter plaatse.

– Tekst en foto's **Lies Van der Auwera**

Nooit meer Rana Plaza', klonk het luid net na de ramp. En concrete actie kwam. Onder druk van vakbonden, ngo's en een aantal kledingmerken werd drie weken later het 'Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh' gesloten. Dit baanbrekende veiligheidsakkoord voorzag in onafhankelijke inspecties en liet kledingmerken financieel bijspringen om in de veiligheid van fabrieken te investeren. Maar er is één zwakke plek: kledingmerken beslissen zelf of ze al dan niet in het akkoord stappen. 'Sindsdien is de veiligheid zeker verbeterd. Maar kleren worden nog steeds in slechte omstandighe-

den gemaakt: de minimumlonen zijn veel te laag, een pensioen of een uitkering zijn onbestaande', zegt Kalpona Akter van de Bengaalse werknemersorganisatie BCWS. 'Onze to-dolijst is nog heel lang.'

Top drie

Bangladesh staat in de top drie van kleding-exporterende landen, na China en Vietnam. Kleding en textiel maken 83 procent uit van de export van het land. De minimumlonen in de sector werden laatst vastgelegd in 2018. Ze zijn door de inflatie nu nog maar een fractie waard van wat het

vijf jaar geleden was. Onderzoek wijst uit dat een leefbaar loon minstens 193 euro moet bedragen, meer dan het dubbele van het huidige minimumloon.

'Het is strijden voor basisrechten', bevestigt Akter. Zelf begon ze als twaalfjarige in een kledingfabriek om haar familie te onderhouden. 'In de jaren negentig bestond de werkvloer voor veertig procent uit kinderen. Van weekend, verlof of zelfs pauzes was geen sprake.' Sinds 2006 is er in Bangladesh een arbeidswet, maar de controle is laks en voor onderaannemers en sweatshops betekent dat niets.

Strijken voor C&A

Jasmin (24) strijkt sinds haar 16de in een 'modelfabriek', die onder meer voor C&A en Camel Active kleding produceert. Daarmee verdient ze 89 euro per maand. Om 48 uur per week te werken, zes dagen van acht uur. Elke maand komen daar een pak – niet te weigeren – overuren bovenop. Daarmee komt ze gemiddeld aan 111 euro per maand.

'De werkomstandigheden zijn hier – naar Bengaalse normen – goed', zegt Jasmin. 'Minimumlonen worden gerespecteerd, overuren worden betaald, werknemers kunnen rekenen op betaald zwangerschap- en moederschapverlof ... Er zijn nu ook aparte toiletten voor vrouwen, wat vroeger niet het geval was. Er zijn genoeg drinkwaterfaciliteiten. In veel fabrieken mag je niet veel drinken, omdat je dan te vaak naar het

'BANGLADESH REVISITED'

Een beeld zegt meer dan duizend woorden. Naar aanleiding van de tienjarige herdenking van de ingestorte kledingfabriek Rana Plaza, ging Visie ter plekke poolshoogte nemen. Slachtoffers van de ramp, kledingarbeiders, vakbonds- en gezondheidswerkers nemen het woord. Scan de QR-code of ga naar www.visie.net/video/bangladesh-revisited-10-jaar-rana-plaza om de film te bekijken. Laat je meevoeren door de verhalen en de kleuren van Bangladesh...

toilet moet. Tijdens corona, toen het bedrijf noodgedwongen een maand dicht moest, kregen we toch een deel van ons loon uitbetaald, wat niet overal het geval was.' Jasmin is werknemersafgevaardigde in haar bedrijf, één van de weinige fabrieken die dit toelaat. Vakbondsmeetings moet ze buiten de bedrijfsmuren organiseren.

Helemaal aan de andere kant van de keten staat Wendy Cuypers (54). Zij werkt al 32 jaar in een C&A-winkel en is begaan met de manier waarop de kledij gefabriceerd wordt.

'Als werknemer stel ik me vragen over wat er aan de andere kant van de keten gebeurt. Ook mijn collega's in Bangladesh moeten in goede omstandigheden kunnen werken. Door de juiste vragen aan het management te stellen, krijgen we dit weer op de agenda. Ook klanten stellen soms vragen, al is dat nog vrij beperkt.'

Zorgplichtwet

Tien jaar na de ramp in Rana Plaza is het hoog tijd voor de volgende stap. Sara Ceustermans van de Schone Kleren Campaigne en ngo WSM: 'Zowel in België, in Europa als binnen de Verenigde Naties ijveren we voor een wetgeving die bedrijven verplicht om zorg te dragen voor hun keten en voor wat er gebeurt bij onderaannemers. En die hen verplicht om schade aan mens of milieu te herstellen. De wereldwereld lobbyt echter om die regels zoveel mogelijk af te zwakken. Het is aan de politiek om te zorgen voor wetgeving die afgedwongen wordt. Het Veiligheidsakkoord in Bangladesh toont aan dat verandering kan, maar alle bedrijven moeten mee in het bad. Anders ontstaat valse concurrentie.'

Laura Eliaerts van ACV Internationaal treedt haar bij: 'Volgens een studie van de Europese Commissie besteedt nu slechts 16 procent van de bedrijven zorg aan de hele waardeketen. Een zorgplichtwet garandeert meer transparantie. Als deze wet er komt, kun je met één muisklik achterhalen wie waar produceert en toelevert. Verstoppen kan dan niet meer.' ■

In woonzorgcentrum Eureka in Evere bleek een vrouw vier jaar opgesloten te zijn in haar kamer omdat ze agressief zou zijn. Het woonzorgcentrum stond al onder verhoogd toezicht nadat er problemen waren met de personeelsbezetting en de registratie van geneesmiddelen. Een dag later lezen we dat woonzorgcentrum Pandora in Willebroek onder verhoogd toezicht geplaatst wordt omdat er te weinig personeel is, dat bovendien niet altijd gekwalificeerd is.

– Luc Van Gorp, Voorzitter CM

Eureka en Pandora

Een nieuwe dag, een nieuwe mistoestand in een woonzorgcentrum, zo lijkt het. En elke keer struikelen beleidsverantwoordelijken over elkaar om hun verontwaardiging uit te drukken en op te sommen welke stappen ondernomen zijn om te voorkomen dat dit nog gebeurt. Dan horen we dat er (nog) meer controles komen, dat er bijkomende middelen werden uitgetrokken of dat er (nog) strengere sancties uitgesproken zullen worden. Maar toch blijven de incidenten zich opstapelen.

En wie krijgt meestal de zwartepiet toespeeld? De mensen in de zorg die er in moeilijke omstandigheden elke dag het beste proberen van te maken. Ver weg lijkt de tijd dat we massaal op straat kwamen om voor hen te applaudisseren. Hoewel verpleegkundigen en zorgkundigen een cruciale rol vervullen in onze samenleving, lijken we er niet in te slagen om de problemen in de zorgsector ten gronde aan te pakken. Als samenleving moeten we bereid zijn om in eigen boezem te kijken. Investeren we voldoende in de opleiding van mensen die kiezen voor een job in de zorg? En is de instroom in die opleidingen altijd van voldoende hoog niveau?

Het rapport over de HBO5-opleiding Verpleegkunde, een drie jaar durende graaatsopleiding (hoger beroepsonderwijs), dat de Onderwijsinspectie van de Vlaamse overheid begin dit jaar publiceerde, doet in elk geval alarmbellen afgaan. Van de twintig HBO5-opleidingen Verpleegkunde in Vlaanderen zijn er vier die een ongunstig advies krijgen met mogelijkheid tot opschorting. Dertien opleidingen vertonen tekorten. Slechts drie opleidingen voldoen aan de verwachtingen. Wat het nog wat schrijnender maakt: drie van de vier scholen met een ongunstig advies vertegenwoordigen samen veertig procent van alle studenten.

Vooraf het curriculum, de leeractiviteiten op school en in het werkveld en

ontwikkelingsgerichte feedback en evaluatie voldoen volgens het rapport niet. Zo valt te lezen dat 'een aantal stageplaatsen zich zorgen maakt over zowel het niveau van de theoretische kennis als het klinisch redeneren.' Ze geven ook aan dat 'het beheersen van de Nederlandse taal voor sommige lerenden een struikelblok blijft en dat verdere taalondersteuning wenselijk is.'

Even verontrustend is dat de inspectie veel inbreuken opmerkt, al dan niet op erkenningsvoorwaarden. 'Om instroom te genereren, zoeken scholen naar allerlei creatieve mogelijkheden onder de vorm van diverse trajecten', staat er te lezen. 'Daarbij verliezen ze soms de regelgeving en de kwaliteit uit het oog.' Aan de docenten of de begeleiding ligt het niet, want op dat vlak scoren de opleidingen goed. De vraag die we moeten durven stellen, is of de studenten die voor een HBO5-opleiding kiezen, altijd het juiste profiel hebben voor een job als verpleegkundige. Als de kwaliteit van de instroom onvoldoende is, weegt dat op de volledige opleiding. En je mag de beste zorg-attitude hebben, als kennis en vaardigheden onvoldoende ontwikkeld worden, loopt het vroeg of laat fout.

We stellen – terecht – hoge eisen voor onze zorg op het vlak van zorgkwaliteit. Maar als het in de opleiding al scheef zit, wordt het moeilijk om die lat te halen. En ja, we zullen de komende jaren alle handen nodig hebben om de zorg te garanderen, maar we moeten er tegelijkertijd over waken om de geschikte profielen op de juiste plaats in te zetten. Niemand heeft er baat bij om mensen een verantwoordelijkheid te geven die te hoog gegrepen is en hen daarna met de vinger te wijzen als het misloopt. Wie nieuwe Eureka's of Pandora's wil vermijden, zet in de eerste plaats in op een kwaliteitsvolle opleiding en bijhorende instroom. Ook dat is een kwestie van respect voor al die mensen die later zorg zullen dragen voor ons. ■

1.

CONCERT

**Jazzconcert:
Simon
Gronowski &
Band**

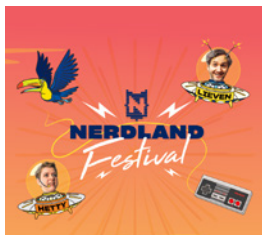
Simon Gronowski sprong in 1943 als 11-jarige jongen uit een treinkonvooi dat onderweg was van Mechelen naar de gaskamers in Auschwitz. Zijn verhaal raakte over de hele wereld bekend. Wat minder mensen weten, is dat hij een gerenommeerd jazzpianist is. Ter ondersteuning van de 8 meicoalitie – die van de dag van de overwinning op het fascisme opnieuw een feestdag wil maken – biedt Gronowski met zijn schitterende band een unieke jazz-avond aan.

~ Donderdag 13 april in AMUZ Antwerpen
www.8meicoalitie.be

2.

FESTIVAL

**Nerland
Festival**

Nerds zijn duidelijk cool. Ze hebben zelfs hun eigen festival, waar ook hun vrienden en familieleden welkom zijn om samen te leren over en experimenteren met van de pot gerukte wetenschap. Met Lieven Scheire, Frank Deboosere en Hetty Helmoortel.

~ 26 – 28 mei op Domein Puyenbroek
in Wachtebeke
www.nerlandfestival.be

Breintrein

	8	1	7				4
6	4	2					7
		7				3	
			5		8		
			1	7			
			8		4		6
7					9		5
9		5			6	2	
	1	8	3				4

GEVAARLIJKE STOFFEN

**Beter beschermd tegen
hormoonverstoorders op het werk**

Een dertigtal hormoonverstoorders worden binnenkort opgenomen in de wet 'welzijn op het werk', naast kankerverwekkende stoffen. Federaal minister van Werk Dermagne (PS) heeft daarvoor een wetsvoorstel uitgewerkt. Daarmee gingen de sociale partners unaniem akkoord. Voor het eerst vinden deze uiterst schadelijke stoffen een voorzichtige ingang in wetgeving. Dat was hoognodig, want de schade die de stoffen aanrichten aan de gezondheid van onder andere poetshulpen zijn alarmerend. Heel wat schoonmaakmiddelen zitten ervan vol.

Hormoonverstoorders zijn gevaarlijke chemische stoffen, die effect kunnen hebben op het voortplantingssysteem, het immuunsysteem, de hersenen en kunnen allerlei vormen van kanker

uitlokken. Een heel lage dosis kan al enorm schadelijk zijn. Kris Van Eyck, expert welzijn op het werk van het ACV: 'Hormoonverstoorders integreren in de wet is absoluut goed nieuws. In die wetgeving staat bijvoorbeeld dat als een alternatief

technisch mogelijk is, je dat moet doen.

Gevaarlijke stoffen vervangen is de beste manier om de gezondheid van werknemers

te beschermen.

Wanneer de wetgeving gepubliceerd wordt, kunnen

we dat ook afdwingen.' ■

RECHT OP DECONNECTIE

**Niet langer bereikbaar
na de werkuren**

Sinds 1 april hebben werknemers recht op deconnectie, een van de speerpunten van de arbeidsdeal van de federale regering. Dat houdt in dat je als werknemer het recht hebt om buiten de werkuren niet meer bereikbaar te zijn voor het werk. Voortaan moeten ondernemingen met twintig of meer werknemers een bedrijfscao afsluiten, wanneer het recht op deconnectie niet geregeld is in een nationale of sectorale cao. Daarin moeten zeker de richtlijnen voor het gebruik van digitale hulpmiddelen opgenomen worden zodat de rusttijden, vakantie-dagen, het privéleven en familielevens van de werknemers gewaarborgd blijven.

'Deconnecteren is nodig om het gevoel van stress te verminderen, maar op dit moment is de invoering beperkt tot bedrijven met meer dan twintig werknemers', zegt Manon Van Thorre van de dienst onderneming van het ACV. 'Dit kan een waardevol wapen zijn in de strijd tegen burn-out en langdurige ziekte. Daarom is het belangrijk dat de wet ook naar de kleine bedrijven wordt uitgebreid, zodat ook daar op een degelijke manier afspraken gemaakt kunnen worden.' ■

Ik denk aan al die anderen bij de VRT die geen feest kregen toen ze op 65 vertrokken. Mensen achter de schermen, van de keuken, van de poetsploeg. Vaak zijn dat mensen met buitenlandse roots, die Nederlands geleerd hebben via het weerbericht. Hen wil ik nadrukkelijk in de bloemetjes bij mijn afscheid betrekken.

– FRANK DEBOOSERE
over zijn pensioenfeest in De Standaard

KINDEROPVANG

619 onthaalouders krijgen erkenning, 3 200 wachten nog

Een vast maandinkomen, betaald verlof, 10 dagen arbeidsduurvermindering voor een 50-urige werkweek, een volwaardig pensioen, en volwaardige ziekte-uitkering ... Het is maar een greep uit de sociale verbeteringen waar een op de zeven onthaalouders vanaf 1 april recht op heeft. De Vlaamse regering keurde eind maart een besluit goed dat ervoor zorgt dat de 619 onthaalouders die vanaf 2015 in het proefproject instapten, hun werknemersstatuut kunnen behouden.

Nathalie Winters, sectorverantwoordelijke kinderopvang bij ACV Puls, is tevreden. 'Eindelijk maatschappelijke erkenning voor het belang van deze job',

klinkt het. Al is dit voor Winters slechts een eerste stap in de verdere uitrol van het advies dat de Nationale Arbeidsraad gaf. 'Zes van de zeven onthaalouders zit nog niet in het werknemersstatuut. Bedoeling is de overige 3 200 onthaalouders en nieuwelingen in de sector ook de kans te bieden om in dit werknemersstatuut te stappen.'

'Momenteel draaien ze er zelf voor op als er kindjes ziek zijn, als ze zelf uitvallen of verlof nemen. De kinderopvang verdient beter, en daar is meer budget voor nodig. Het is de enige weg als we mensen willen warm maken om in de sector te werken.' ■

HET CIJFER

70 procent

Zeven op de tien Belgische jongeren tussen 20 en 29 jaar geven aan dat de klimaatimpact van een toekomstige werkgever een belangrijk criterium is bij de keuze van een job. Voor 24 procent is het zelfs een topprioriteit. Dat is een van de conclusies uit de klimaatenquête van de Europese Investeringsbank.

maak geen taboe van incontinentie

Last van incontinentie? Maak dan een vrijblijvende afspraak met een **specialist incontinentiezorg**. Ze luistert discreet naar jouw verhaal en helpt je te zoeken naar het meest **comfortabele, gebruiksvriendelijke en praktische incontinentiemateriaal**. Zo hoef je niets aan levenscomfort in te boeten.

kom langs of maak een afspraak en krijg een welkomstbox

a Kom gerust even langs bij een Goed thuiszorgwinkel in je buurt of maak een afspraak via www.goed.be/afpraak of **03 205 69 29**.

samen met

www.goed.be/vestigingen

goed
thuiszorgwinkel
hoorcentrum
apotheek

**'Zo'n lynchpartij
komt aan. Maar wees
gerust, ik laat niet
met mij afrekenen'**

Begin maart was er ophef in de media: Marc Leemans stopt ermee als voorzitter van het ACV. Na twaalf jaar vindt de vakbondsleider het tijd om de fakkel door te geven.

→ Tekst Nils De Neubourg & An-Sofie Bessemans → Foto's Bart Dewaele

U stopt als voorzitter en gaat op SWT?

LEEMANS → 'Eind dit jaar leg ik mijn mandaat als voorzitter neer. Nadat ik dat bekendgemaakt had, besliste het ACV tot ontslag. In het ACV worden nooit opzegvergoedingen uitbetaald, dus ik presteer mijn opzegperiode helemaal, tot begin 2025. Dan ben ik 64 en heb ik 42 jaar loopbaan op de teller, maar blijkbaar hebben sommigen liever dat ik nog langer blijf. Dat had ik niet verwacht.' (lacht)

'Het is tijd voor een nieuwe wind, dat is goed voor de dynamiek. Over de schouder van de volgende voorzitter meekijken, dat gaat niet. Geen twee hanen op het erf. Peter Goossens gaat ook niet in de keuken van de overnemer van het Hof van Cleve staan hé.'

'Ik zal me tijdens mijn opzegperiode na het voorzitterschap inzetten waar het ACV mij nodig heeft. Bij de Internationale Arbeidsorganisatie bijvoorbeeld. Nieuwe afgevaardigden introduceren in de wereld van het sociaal overleg, dat zou ik ook graag doen. Zo ben ik ook ooit begonnen in het ACV.'

In de pers lazen we dat u kampt met gezondheidsproblemen. Speelde dat mee?

LEEMANS → 'Ik heb een groot oogprobleem. Dat maakt mijn werk als voorzitter serieus wat moeilijker, maar niet onmogelijk. Meer wil ik daar dan ook niet over kwijt.'

Was u verrast door de hevige aanvallen op uw persoon?

LEEMANS → 'Zo een lynchpartij, dat komt aan. Maar ik kan het ook plaatsen. Kijk, het ACV is een tegenmacht die los van politiek en werkgevers

opkomt voor de zorgen van mensen. En ik duwde bij beleidsmakers op vele zere plekken. Sommige politici en opinie-makers proberen mij, de vakbond, en bij uitbreiding het sociaal overleg een rekening te presenteren voor wat het ACV en ikzelf altijd hebben verdedigd. Maar ik laat niet met mij afrekenen, wees gerust. Ik heb samen met duizenden mensen tientallen keren betoogd tegen het verhogen van de pensioenleeftijd en voor het behoud van SWT (het vroegere brugpensioen, red.). We laten ons daar door niemand een complex over aanpraten. Ik voel nu al dat dit de interne vastberadenheid nog versterkt heeft.'

Het trieste record van 500 000 langdurig zieken, dat is niet moeilijk te verklaren

→ MARG LEEMANS

En waren er dan ook andere reacties?

LEEMANS → 'Natuurlijk. Ik kreeg de voorbije weken enorm veel steun. Ook van werkgevers die de hetze absoluut niet begrijpen omdat ze dezelfde cao's toepassen. Maar er waren ook zeer veel berichten van mensen die ongerust aan het einde van hun eigen loopbaan denken. En die de soms zeer grove politieke reacties, zonder enige kennis van cao's en sociale afspraken, absoluut niet kunnen smaken. Die grove reacties zeggen veel over de huidige politieke cultuur. Dikwijls gebaseerd op een kettingreactie van strouw en steekvlam. De waan van het moment.'

Duiden de reacties op een kloof tussen de politiek en de werkvloer?

LEEMANS → 'De heisa bewijst in ieder geval hoe ver sommige politici en zogenaamde experts verwijderd zijn van de realiteit op de werkvloer. Heel veel mensen kunnen niet langer werken zonder begeleidende maatregelen. De regering-Michel trok ongevraagd de pensioenleeftijd op naar 67. Maar van de beloofde aanpassing voor zware beroepen is acht jaar later nog steeds niets in huis gekomen. Noch van werkbaar werk. Wanneer worden die politieke beloftes ingelost? En vandaag knipt men alweer in de tijdskredieten, terwijl ook grootouders langer werken. Het gevolg is dat mensen uitvallen en in de ziekteverzekering terechtkomen. Het trieste record van 500 000 langdurig zieken, dat is niet moeilijk te verklaren. Dankzij het overleg tussen vakbonden en werkgevers zijn er gelukkig nog landingsbanen en SWT.'

U verwijst naar het ontwerpakkoord tussen de sociale partners waarbij SWT en landingsbanen verlengd worden?

LEEMANS → 'Ja, en dat wordt niet met het mes op de keel beslist, maar in samenspraak. Het zijn de beste opties voor een waardig einde van de loopbaan, zeggen werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties unisono. De deur naar een landingsbaan en SWT mag niet dicht, anders blijf je alleen met invaliditeit en ziekte over.'

Op sociale media verklaarden heel wat mensen dat ze het werk ook niet meer volhouden, maar niet op SWT kunnen.

LEEMANS → 'Ik begrijp dat heel goed.

>>

>> De sociale partners maken een regeling die op elke werkvloer en op iedereen van toepassing is. Maar ik ben niet blind voor de realiteit, in een kmo gebeurt dat minder dan in grote bedrijven met syndicaal overleg. Want finaal is het een werkgever die bepaalt of iemand met SWT gaat: de werkgever moet ontslaan. We kunnen voor mensen in kmo's vooruitgang boeken met sectorakkoorden, maar er is duidelijk meer nodig. Dat is ook de kern van het Delhaize-verhaal. Door werknemers te isoleren in kleine bedrijfjes en dus de vakbond buiten te houden, bouwt men arbeidsvoorwaarden af.'

Er is heel veel commotie rond die plannen van Delhaize. Wat vindt u daarvan?

LEEMANS – 'Delhaize wentelt de verantwoordelijkheid en het risico af op de franchisehouders. Men zal de kosten niet verminderen door te besparen op dividenden voor de aandeelhouders, maar wel door te snoeien in de loon- en arbeidsvoorwaarden. Ik zeg niet dat iedere franchisehouder sociale dumping organiseert, maar ik ben ook niet naïef. In een franchise-Delhaize zullen de arbeidsvoorwaarden slechter zijn. Punt. Delhaize stuurt met die strategie doelbewust aan op minder sociaal overleg en onderhandelen, met lagere

loon- en arbeidsvoorwaarden tot gevolg. Je zag dezelfde mechanismen eerder al in de bankensector en bij de toeleveranciers in de automobiellindustrie.'

Kan die spiraal gestopt worden?

LEEMANS – 'Kapitalisme is een lelijk beest. Zonder regels en omkadering, zit je in de Far West. In ons land is er altijd geprobeerd om kaders te maken en regels af te spreken voor een sociaal gecorrigeerde vrije markt. Vakbonden counteren de winsthonger van bedrijven met afspraken over veiligheid, correcte betaling, sociale zekerheidsbijdragen, opleiding voor werknemers ... Die regels en afspraken staan onder steeds sterkere druk. Net zoals de sociale zekerheid trouwens.'

Vandaag is de belasting te hoog voor wie gaat werken

– MARC LEEMANS

'Mij valt op dat wie het minst weet wat ellende is, voor anderen wel wil bepalen wat tegenslag is en wanneer ze recht hebben op bijstand. Het resultaat laat zich raden. Met solidariteit tegen die stroom ingaan is de grootste

uitdaging in het komende decennium. En er is hoop: in Frankrijk krijgen vakbonden veel steun tegen de blinde pensioenhervormingen van president Macron. In Groot-Brittannië, waar Thatcher de vakbonden sterk bekampte en monddood heeft gemaakt en waar de verarming alleen maar toenam, zien we sinds vorig jaar een actiegolf die breed wordt gedragen. We moeten vermijden dat we in België in dezelfde situatie terecht komen. Dat we eerst zeer diep, zelfs te diep zouden zakken vooraleer we terug wat kunnen veroveren. Het bedrijfsleven en de samenleving hebben absoluut nood aan goed sociaal overleg. Enkel sterke vakbonden zorgen uiteindelijk voor rust en sociale cohesie. Als de automatische loonindexering er niet was geweest bijvoorbeeld, hadden we allemaal een inkomstenverlies van tien procent geleden het voorbije jaar. We moeten dat blijven verdedigen en naar waarde schatten.'

U loopt al jaren storm voor een fiscale hervorming. Komt er iets van de plannen van minister Vincent Van Peteghem (cd&v)?

LEEMANS – 'Geen enkele van zijn voorgangers is ooit in staat geweest om de fiscaliteit te hervormen. Gewone mensen worden overmaats belast, en anderen worden ondermaats aangesproken. Tegelijk zijn er grote noden in de zorg, huisvesting, onderwijs, openbaar vervoer, infrastructuur ... De enige weg is wie nu te weinig bijdraagt, correct te laten bijdragen. Vandaag is de belasting te hoog voor wie gaat werken. Mensen met huizen en vermogen of speculanten en beleggers ... betalen veel minder. De liberale roep om vooral zwaar te besparen betekent gewoon een slechtere sociale zekerheid en een nog ongelijkere samenleving.'

'De regering mag deze kans op meer rechtvaardigheid niet missen. Ik ben het zeker niet met alles eens, maar ik hoop dat het voorstel van minister Van Peteghem op enige waardering kan rekenen, in een of meerdere fasen. Zoniet zal dat gebrek aan respect voor mensen zich politiek vertalen. Extremen worden sterker als mensen zich niet erkend, gehoord en gerespecteerd voelen door de regering en haar beleid.' ■

NIET WAAR

Je kunt niet te veel vitamine-supplementen innemen

Wanneer je heel hoge dosissen van bepaalde vitamines in je bloed hebt, kun je verschillende klachten ervaren, gaande van misselijkheid tot in extreme gevallen zelfs hartfalen. Supplementen zijn in veel gevallen bovendien helemaal niet nodig.

Baat het niet dan schaaft het niet, klinkt het in de volksmond, maar een overdosis vitamines is wel degelijk schadelijk. Daarbij zijn vooral de vetoplosbare vitamines risicovol, zoals vitamine A en D, omdat die langer in het lichaam aanwezig blijven en zich dus sneller kunnen opstapelen. Maar ook wateroplosbare vitamines waarbij overschotten via de urine worden uitgescheiden, zoals vitamine C, kunnen in verhoogde dosissen tot darmklachten, diarree en misselijkheid leiden. Wie zijn vitamines enkel via voeding binnenkrijgt, overschrijdt de drempelwaarden niet.

Gezondheidsexperten zijn het erover eens dat je vooral op gezonde eet- en leefgewoon-

tes moet focussen om je vitaminehuishouden op peil te houden. 'De diverse multivitamine- en andere preparaten die je in supermarkten en drogisterijen vindt, zijn in de meeste gevallen weggegooid geld. Normaalgezien neem je voldoende vitamines op via je voeding', klinkt het bij Elise Rummens, preventie-arts bij CM. 'Bovendien ben je beter waakzaam wanneer je multivitaminepreparaten online koopt, omdat je de exacte samenstelling en aanwezige dosissen niet altijd met zekerheid kunt nagaan. Daar is een dwingend en strenger wetgevend kader rond nodig.'

'Als je geen tekorten hebt, is het niet nodig om supplementen te nemen. Het is alleen

maar zinvol wanneer er tekorten zijn, of je tot een bepaalde risicogroep behoort, zoals voor ouderen in een zorginstelling waar extra vitamine D wordt aangeraaden, of vitamine B12 bij mensen met een vegetarisch of veganistisch dieet. Ga bij eventuele symptomen zoals aanhoudende vermoeidheid daarom altijd eerst langs bij je huisarts die via een bloedonderzoek zal nagaan of het wel degelijk nodig is om supplementen te nemen. Volg ook steeds goed de aanwijzingen op van je apotheker en arts over het tijdstip en de hoeveelheid die moet innemen voor een optimale opname en om een overdosis te vermijden', besluit dokter Rummens. ■

Elise Rummens, expert preventie CM

Wie ontvangt de test voor dikkedarmkanker?

Enkele weken geleden stond in Visie dat de helft van de Vlamingen de gratis darmkankerscreening links laat liggen. Een verrassing voor sommige mensen, want hen viel net op dat ze de tweejaarlijkse test zelfs niet ontvingen. Al is daar vaak wel een logische verklaring voor.

'In principe valt om de twee jaar bij iedere Vlaming tussen 50 en 74 jaar een afnameset en begeleidende uitleg in de bus. Tenminste, toch bij mensen die geen voorgeschiedenis kennen met hun dikke darm. Want wie bijvoorbeeld de voorbije tien jaar een coloscopie of kijkonderzoek van de dikke darm liet uitvoeren, wordt eigenlijk al op een andere manier grondig opgevolgd. Hetzelfde geldt voor een virtuele coloscopie in de laatste vier jaar. Ook als je de voorbije twee jaar je stoelgang liet onderzoeken, als je dikkedarmkanker hebt of had of wanneer je dikke darm volledig werd weggenomen, ontvang je geen test.'

'Het gebeurt dat mensen die onder de uitzondering vallen soms toch een uitnodiging ontvangen. Daarom staat in de bijgevoegde informatie ook altijd vermeld wanneer je niet moet deelnemen. Wie een verhoogd risico loopt, door bijvoorbeeld een familielid met darmkanker, of wanneer je symptomen hebt, kan best aankloppen bij de huisarts voor een gepaste opvolging. Dat is ook het geval als je buiten de leeftijdscategorie van het bevolkingsonderzoek valt.' ■

~ www.bevolkingsonderzoek.be

Aantal jonge mensen dat medische kosten niet kan betalen minstens verdubbeld

Sinds de verhoogde tegemoetkoming – die gezondheidszorg voor patiënten betaalbaar moet houden – in 2007 werd opengesteld voor alle burgers met een inkomen onder een maximumplafond, is het aantal jongeren en volwassenen tot 49 jaar met een verhoogde tegemoetkoming verdubbeld. Dat blijkt uit een nieuwe studie van CM. ‘Maar we zien nog steeds niet het volledige plaatje, omdat heel wat mensen die er recht op hebben, die nog niet aangevraagd hebben.’

– Tekst **Dominic Zehnder** – Illustratie **Rutger Van Parys**

Bijna één op de vijf Belgen heeft inmiddels recht op de verhoogde tegemoetkoming (VT). In 2021 zou het om ruim twee miljoen personen gaan, wat maar liefst 54 procent meer is dan twintig jaar eerder. Dat blijkt uit cijfers van het Intermutualistisch Agentschap. Die enorme stijging is vooral te wijten aan de invoering van het OMNIO-statuut in 2007. Daarmee werd de verhoogde tegemoetkoming opengesteld voor alle personen met een laag inkomen, waar je voordien ook bijvoorbeeld gepensio-

neerde, weduwnaar, invalide of wees moest zijn.

‘De bredere toegang is een van de belangrijkste redenen waarom er een grote toename is in het aantal VT’ers’, leggen Hervé Avalosse en Gauthier Vandeleene uit. Zij onderzochten voor CM de evolutie van het aantal begunstigten. ‘Wat opvalt is dat de gemiddelde VT’er steeds jonger wordt. Waar het vroeger vooral gepensioneerden waren, is er een verschuiving naar de jongeren. In alle leeftijdscategorieën tot en

met 49 jaar is er een verdubbeling sinds 2007, terwijl het aandeel bij 65-plussers stelselmatig gedaald is.’

Niet-opname nog te hoog

Wil dat dan zeggen dat er steeds meer jongere mensen in armoede leven? ‘Deels, maar het toont ook aan dat we mensen in armoede en met een laag tot zeer laag inkomen veel beter kunnen bereiken. Het zijn vaak mensen die tot dan onder de radar gebleven zijn’, aldus Hervé Avalosse. ‘Maar we zien nog steeds niet het volledige plaatje, omdat er heel wat mensen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming, die nog niet aangevraagd hebben. Dat zien we ook bij het leefloon en ga zo maar door. Uit een studie van de Universiteit Antwerpen blijkt dat in 2019 zo’n 45 procent van de 18- tot 64-jarigen die in aanmerking komen voor het VT-statuut dat niet of nog niet hebben. Bij de 65-plussers is dat ongeveer 24 procent’, verklaart Gauthier Vandeleene.

Een oplossing voor de niet-opname van het recht dringt zich dus op. Om te garanderen dat gezondheidszorg toegankelijk is, ook voor wie er niet de centen voor heeft. Dat moet een politieke prioriteit zijn volgens beide onderzoekers.

Eenvoudigere procedures

Uit diverse studies blijkt dat *non-take-up*, het niet-opnemen van sociale rechten en premies, vaak voortkomt uit een gebrek aan informatie. ‘We zien dat

RECHTEN VOOR MENSEN

Wat is de verhoogde tegemoetkoming?

Verhoogde tegemoetkoming garandeert betaalbare gezondheidszorg voor mensen met een laag inkomen. Het statuut kan automatisch worden toegekend op basis van het ontvangen van andere sociale rechten, zoals een leefloon, of aangevraagd worden op basis van een inkomen dat onder een maximumplafond ligt. Wie het VT-statuut heeft, betaalt onder andere minder remgeld bij een bezoek aan de arts en heeft een lager plafond bij de maximumfactuur. Bij een bezoek aan de huisarts is die bovendien verplicht de derdebetalersregeling toe te passen, waardoor de patiënt enkel het remgeld betaalt aan het einde van de consultatie.

~ www.cm.be/verhoogde-tegemoetkoming

‘Vroeger dacht ik twee keer na over een doktersbezoek’

Veronique (42) vernam via een maatschappelijk werker dat zij in aanmerking komt voor de verhoogde tegemoetkoming

‘Ik had al van VT gehoord, maar wist niet dat ik recht had daarop. Ik dacht dat dat automatisch toegekend werd als je aan de voorwaarden voldoet. Gelukkig wist mijn maatschappelijk werker mij te vertellen dat wij dat zelf moesten aanvragen. Zij hielp om alle administratie in orde te brengen, want je moet heel wat attesten, documenten en loonfiches indienen als bewijs.’

‘Vóór de verhoogde tegemoetkoming moest ik vaak twee keer nadenken voordat ik naar de huisarts ging. Dat ik nu ter plaatse nog maar één euro moet betalen zorgt ervoor dat ik nu makkelijker naar de dokter durf te gaan. Ook de medicatie die ik nodig heb kost nog maar de helft, waardoor ik ook niet meer hoeft te dubben of ik die mij wel kan veroorloven. Ik hoop vooral dat de derdebetalersregeling ook naar andere zorgverleners wordt uitgebreid. Nu stel ik tandzorg zo lang mogelijk uit omdat je telkens het volledige bedrag moet voorschieten, wat in mijn situatie zeer moeilijk is.’

nog steeds te veel mensen niet op de hoogte zijn van het bestaan van onder andere de verhoogde tegemoetkoming. Daarin kunnen lokale overheden, OCMW's en andere organisaties een belangrijke rol spelen. Het zijn dus niet alleen de ziekenfondsen die inspanningen moeten leveren. Bovendien is de procedure om zelf een aanvraag in te dienen nog te omslachtig en vereist ze te veel administratie voor kwetsbare mensen.’

Daarvoor kan een verdere automatisering van de toekenning soelaas bieden. ‘Voor 45 procent van de CM-leden met een verhoogde tegemoetkoming werd dat recht automatisch toegekend’, weet Avalosse. ‘Maar meer dan de helft heeft zelf een aanvraag moeten indienen. Daarvoor neemt CM al jarenlang, op basis van de administratieve informatie waarover ze

beschikt, contact op met haar leden wanneer ze recht op een verhoogde tegemoetkoming zouden kunnen hebben. Bijvoorbeeld wanneer iemand met pensioen gaat, bij de overgang naar invaliditeit en bij langdurige werkloosheid.’

Avalosse en Vandeleene bevelen daarom aan om de automatische toekenning verder uit te breiden. ‘De beste strategie is ervoor te zorgen dat wie in aanmerking komt, geen complexe inspanningen moet leveren. Daarom is een wetwijziging nodig, waardoor de ziekenfondsen toegang hebben tot de juiste databanken. Ze moeten het recht op de verhoogde tegemoetkoming kunnen openen voor onder andere gezinnen met een overmatige schuldenlast in een collectieve schuldenregeling, maar ook voor alleenstaanden en éénoudergezinnen waarbij de ouder arbeidsongeschikt, invalide, gepensioneerd of minimaal drie maanden werkloos is.’ ■

Elke druppel telt

40 000 liter regenwater. Dat is wat de kinderen van de Neerlandschool spelenderwijs oppompen. Via een speelrivier vindt het regenwater dan zijn weg naar de ontharde, groene speelplaats, waar wadi's en beplanting elke druppel gretig opvangen en in de bodem laten sijpelen. Deze groen-blauwe speelplaats kan zelfs 80 000 liter extreme regenval aan. Niets gaat verloren.

Ook voor de overstromingsgevoelige wijk rondom de school is zo'n blauwe buffer goed nieuws. Ontharding zou in volgebouwd Vlaanderen, dat elk jaar droger wordt, een topprioriteit moeten zijn. Het Vlaams kampioenschap tegelwippen, dat op 21 maart van start ging, daagt alvast steden en gemeenten uit. Eind maart hield de VN ook nog een waterconferentie in New York, voor het eerst in bijna vijftig jaar.

Het verhaal van de Neerlandschool geeft hoop. Verantwoord en slim spelen met regenwater wordt een handelsmerk van deze nieuwe generatie. De speeltijd van de wereldleiders is daarentegen al lang voorbij. ■

Foto Maarten De Bouw

'Elke dag een klein momentje van geluk, daarvoor doe ik het'

De eerste duizend dagen van een leven zijn cruciaal. Met die stelling in het achterhoofd zet ik me tegenover kinderbegeleider Anna*, een warme verschijning vol pit en een fonkel in de blik. En ik voel meteen: deze vrouw kan ik met een gerust hart mijn kroost toevertrouwen. Anna blijft, zelfs na een burn-out en onder de toenemende werkdruk, elke dag voluit kiezen voor de job. 'Ik ben geboren om dit te doen.'

– Tekst **Lies Van der Auwera** – Illustratie **Peter Goes**

Negen jaar als onthaalmoe-der, twaalf jaar in een kinderdagverblijf: aan jaren op de teller ontbreekt het Anna niet. Aan liefde voor het werk evenmin. Maar in al die jaren is er immens veel veranderd. 'Toen mijn eigen kinderen groter werden, wou ik zelf ook een stapje in de wereld zetten. Negen jaar lang babyspeelgoed in je woonkamer, daar was ik klaar mee.'

Fabriek

De overstap was best pittig. 'Ik kwam van een heel knusse omgeving in eigen huis terecht in een gigantische crèche. Mag ik het woord fabriek gebruiken? Zo voelde het aan althans. Vroeger stond ik met ouders in mijn woonkamer wat te keuvelen over hoe de dag verlopen was. Dat ging heel spontaan en vanzelf. Ik stond heel dicht bij de ouders. Nu geven we via een computersysteem een korte briefing. Het zou dus kunnen

Vroeger kon je heel makkelijk kinderen regels opleggen. Tien keer herhalen en dan was het in orde. Maar nu ligt dat veel moeilijker

– KINDERBEGELEIDER ANNA

dat ik een briefing geef over een kindje voor wie ik zelf niet gezorgd heb die dag. Dat maakt dat je soms minder inzicht hebt in de achtergrond van een kind.'

Schone was

'Als kindjes 's ochtends toekomen, zijn ze vaak al overprikkeld en wat lastig. Dan kies je: ofwel laat je die allemaal brullen en volg je je werkschema zoals gepland. Ofwel denk je: foert, die luier kan wel even wachten. Dan zet ik me op de mat, neem alle kruipertjes en baby's bij mij en doe even iets rustigs samen. De schone was opplooiën bijvoorbeeld. Elk kind krijgt een doekje. Resultaat: iedereen is weer kalm. Dan creëer je een heel andere sfeer om de dag te starten.'

Welkom wereld

De hele wereld komt hier binnen: zwart, wit, rijk, arm ... 'We hebben een aantal Indische kindjes die hun eigen eten meenemen. Heel wat kindjes nemen ook boekjes mee in hun moedertaal, maar aan de hand van

prentjes kunnen wij er een verhaaltje in het Nederlands van maken. Onlangs heeft een homokoppel zich op de wachtlijst gezet, hoewel ze nu nog volop in de adoptieprocedure zitten. En voor een jongetje dat aan potjestraining deed maar nooit reservekledij bij zich had, hebben we zelf een stapeltje ondergoed voorzien. Iedereen is hier welkom.'

Slaapschema's

'In de kinderopvang voel je heel goed hoe de samenleving verandert. Een

Wanneer je 's morgens binnenstapt en vier kinderen steken spontaan hun armen in de lucht, dan weet je: ik ben hier welkom

– KINDERBEGELEIDER ANNA

kind krijgt nu meer inspraak dan twintig jaar geleden. Maar kinderen hebben nog altijd regels en structuur nodig. Vroeger kon je heel makkelijk kinderen regels opleggen. Tien keer herhalen en dan was het in orde. Maar nu ligt dat veel moeilijker. Sommige peuters lijken geen nee meer te kunnen verdragen.'

'De invloed van sociale media sluipt hier ook binnen. Zo lijkt het vandaag de normaalste zaak dat ouders komen aanzetten met slaapschema's voor hun kindje. Een slaapcoach op Instagram beweert dat het zo moet, dus moeten wij volgen. Dan probeer ik geduldig uit te leggen dat we niet op elke individuele vraag

kunnen ingaan. Tien jaar geleden werd die vraag niet eens gesteld.'

Voltijds

'Kinderen begeleiden is een totaal ondergewaardeerd beroep. Volledig onterecht: de eerste duizend dagen zijn cruciaal. Als ik zie hoeveel kindjes die dagen voltijds bij ons doorbrengen, vaak vanaf half acht 's ochtends tot 18 uur 's avonds, denk ik: wij moeten ervoor zorgen dat dat goed loopt. Maar daar wringt het: we staan vaak met te weinig op de vloer en hebben te weinig tijd. Aan de basisbehoeften voldoen lukt: op tijd eten, schone luier en op tijd in bed. Maar kinderen begeleiden is veel meer dan enkel verzorgen. Er moet ruimte zijn voor creatie, troost, educatie, samen leuke dingen doen. Die ruimte ontbreekt vandaag al te vaak.'

Klein geluk

'Van de kinderen zelf krijg ik de meeste waardering. Dat is de brandstof voor mijn motor. Elke dag gebeuren er 'kleine geluksmomentjes'. Dat is de essentie, daar doe ik het voor. Wanneer je 's morgens binnenstapt en vier kinderen steken spontaan hun armen in de lucht, dan weet je: ik ben hier welkom.' ■

*Anna is een schuilnaam

CM WIL JONGEREN INFORMEREN VIA ONLYFANS

CM op OnlyFans

CM is sinds kort aanwezig op sociaalmediaplatform OnlyFans, dat voornamelijk wordt gebruikt voor het delen van ongecensureerd seksueel getint materiaal – en dat ging niet onopgemerkt voorbij. Met hun kanaal wil het ziekenfonds de jonge OnlyFans-gebruikers kritischer doen stilstaan bij de vaak bedenkelijke gezondheidsadviezen en informatie die ze op sociale media te zien krijgen.

Onder de gebruikersnaam 'OnlyFacts_CM' worden foute visies en tips aangekaart en vervangen door betrouwbaar gezondheidsadvies. 'Zo worden jongeren aangespoord om kritisch na te denken over de informatie die ze online tegenkomen, want twijfelen of iets gezond is, is gezond', klinkt het bij CM.

Naast het kanaal op OnlyFans richt CM ook een jongerenplatform op. Daarmee wil het een antwoord bieden op alle vragen die jongeren hebben rond gezondheid. Onder de vier vlaggen Mind, Body, Seks & relaties en Op eigen benen krijgen jongeren een antwoord op de meest gestelde gezondheidsvragen. ■

~ Meer informatie vind je op jongeren.cm.be.

VACATURES

ACV zoekt

- Contactcentermedewerkers – Roeselare
- ~ www.hetacv.be/jobs

CM zoekt

- Consulent service- en contactcenter – diverse regio's
- Onderhoudsmedewerker – diverse regio's
- Functioneel analist Kazou – Schaarbeek
- Gezondheidsonderzoeker – Schaarbeek
- Netwerkkooördinator – Antwerpen – Bepaalde duur
- ~ www.cm.be/jobs

Goed thuiszorgwinkel zoekt

- Commercieel directeur – Vlaanderen
- ~ jobs.goed.be

Beweging.net zoekt

- Office assistent – Vlaams-Brabant & Brussel – 80%
- ~ www.beweging.net/vacatures

“Samen sterk” in Heist-op-den-Berg ...

Via de campagne ‘Geef ons ruimte’ zette beweging.net een belangrijke uitdaging in de kijker: het vinden van een kwalitatieve en betaalbare ruimte voor vergaderingen, de dagelijkse werking van verenigingen, hun activiteiten, evenementen en opslag van materiaal.

Tijdens het afgelopen jaar ontpopte er zich in Heist-op-den-Berg een mooi voorbeeld van hoe een lokaal bestuur kan tegemoetkomen aan de verzuchtingen van verenigingen op dat vlak en kansen kan bieden aan vrijwilligersorganisaties om een waardige thuis te vinden.

Van de ene crisis in de andere crisis

Verschillende Heistse kwb-afdelingen trokken in januari 2022 aan de alarmbel via een brief aan het college van burgemeester en schepenen.

JAMILA HAMDDAN LACHKAR, afdelingsondersteuner van kwb – ‘De kracht van verenigingen zit in het zelf-organiserend vermogen. Om dat te kunnen waar- maken, is het belangrijk dat een vereni- ging niet enkel organisatorisch en financieel gezond is en voldoende vrijwil-

ligers heeft, maar zeker ook dat zij kun- nen beschikken over voldoende vergader- infrastructuur. En net daar knelde het schoentje, want het vinden van eigentijd- se en betaalbare (vergader)locaties werd steeds moeilijker.’

De coronacrisis heeft er in 2020 en 2021 voor gezorgd dat heel wat verenigingen op hun tandvlees kwamen te zitten. Om- dat er geen georganiseerde activiteiten mochten plaatsvinden, kwam er ook geen geld binnen. En dat terwijl de vaste kos- ten, zoals verzekeringen, onroerende voorheffing,... wel moesten betaald wor- den. Ook de daling van het aantal leden tijdens en na de coronacrisis zorgde bij- komend voor minder inkomsten.

Verenigingen die beschikken over eigen locaties worden in heel wat gevallen ook geconfronteerd met een verouderde infra-

structuur, waarvoor regelmatig kosten moeten worden gemaakt voor noodzake- lijke opfrissings- en onderhoudswerken werken aan bijvoorbeeld het dak en aan- passingswerken in functie van toeganke- lijkheid en brandveiligheid. Bovendien kijken heel wat verenigingen ook aan tegen renovatiewerken in functie van een betere energie-efficiëntie. Kosten die al snel hoog kunnen oplopen, ook al worden een heel aantal van deze klussen uitge- voerd door vrijwilligers zelf.

‘Om verenigingen ten volle te laten draai- en is het essentieel dat zij kunnen be- schikken over polyvalente gemeenschaps- lokalen, die eigentijds en betaalbaar zijn. Maar het is maatschappelijk gezien ook belangrijk dat deze gemeenschapslokalen beheerd worden door vrijwilligerscomité ’s vanuit de gebruikende verenigingen en de lokale gemeenschap’, aldus Jamila van kwb. ‘Op die manier creëer je betrokken- heid en verantwoordelijkheid voor die eigen leefgemeenschap.’

Engagement vanuit het lokale be- stuur

Tijdens de coronacrisis heeft de gemeen- te Heist-op-den-Berg wel sterk onder- steund, met onder andere subsidies uit het noodfonds en met informatie en ad- vies via het evenementenloket. Maar er was nood aan meer en daarom werden in het najaar 2022 bijkomend een aantal maatregelen genomen door het Heistse gemeentebestuur. Mede naar aanleiding van de brief vanuit kwb is het gemeente- bestuur een onderzoek gestart. Dat heeft geleid tot een aantal belangrijke maat- gelen.

Vanuit het noodfonds werd een eerste ervaring opgedaan in het sectorover- schrijdend ondersteunen van vereni- gen en kwam de behoefte aan een meer algemeen ondersteuningsbeleid naar bo- ven. Het Heistse gemeentebestuur heeft hier nu op ingespeeld door een reglement uit te vaardigen dat de erkenningsvoor- waarden voor al deze verenigingen op een transparante manier vastlegt en een

Samen nadenken over meer en betere accommodatie in Heist-op-den-Berg

Jamila, afdelingsondersteuner van kwb

Het is belangrijk dat gemeenschapslokalen beheerd worden door vrijwilligers.

~ JAMILA HAMDDAN LACHKAR

basissubsidie toekent die voor alle verenigingen dezelfde is.

Daarnaast werden voor verenigingen met eigen infrastructuur twee belangrijke financiële ondersteuningsvormen ingevoerd. Enerzijds kunnen zij rekenen op een subsidie vanuit het gemeentelijke infrastructuurfonds en daarnaast krijgen zij ook de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden een renteloze lening af te sluiten. Bij de beoordeling van elk dossier wordt bovendien ook telkens in gesprek gegaan met de vereniging in kwestie om zo alles goed op te volgen en eventuele andere vormen van ondersteuning of informatiedoorstroming te voorzien.

JAMILA ~ 'Het gelijkheidsbeginsel dat nu gehanteerd wordt voor alle verenigingen, gaat niet enkel over de toegekende basis-subsidie, maar ook over infrastructuur en begeleiding. Dat kan verenigingen meer slagkracht geven om zelf projecten en investeringen te realiseren. Het gelopen traject in Heist-op-den Berg is een mooi voorbeeld van hoe het lokale bestuur tegemoet kan komen aan de actuele noden en behoeften van verenigingen.' ■

~ Het volledige dossier van de campagne 'Geef ons ruimte' kan je vinden via www.beweging.net. Je vindt er ook concrete aanbevelingen waarmee je ook in jouw gemeente aan de slag kan.

Burgerpanel.

ELKE MAAND LATEN LEZERS HUN LICHT SCHIJNEN OVER EEN NETELIGE KWESTIE

DE STELLING

'Het gebruik van gemeentelijke infrastructuur zou gratis moeten zijn voor verenigingen!'

Lotte (22)

Lotte woont in Wuustwezel. Ze is hoofdleidster bij de plaatselijke KLJ en volgt de opleiding sociaal-cultureel werk

Een kleine bijdrage vragen, verhoogt het eigenaarschap

Het gratis maken van gemeentelijke infrastructuur heeft zeker voordelen voor lokale verenigingen en het zal de drempels om dingen te organiseren zeker verlagen. Maar een kleine bijdrage vragen, verhoogt het eigenaarschap, waardoor niet lukraak wordt gereserveerd en de accommodatie beter wordt onderhouden. Los daarvan lijkt het samen gebruiken van polyvalente ruimtes door meerdere verenigingen de toekomst.

Rob (43)

Probeert zijn mooiste leven te leven.

Gemeentes mogen wel iets terugdoen voor lokale verenigingen

Ja, absoluut. Verenigingen zijn vaak goede doelen zonder winstoogmerk. In deze dure tijden mogen gemeentes in mijn ogen wel iets terugdoen voor lokale verenigingen die zo vaak evenementen betaalbaar maken voor haar inwoners. Uiteindelijk betalen zij ook allemaal gemeentebelasting. Misschien moet men de doelstelling vooraf evalueren voor goedkeuring?

Mieke (34)

Is sociaal cultureel werker en vrijwilliger bij verschillende verenigingen.

Een gemeentelijk aanspreekpunt en een toegankelijke aanvraagprocedure helpt enorm

Ik weet niet of alles gratis moet zijn. Het is vooral van belang dat materiaal en zalen betaalbaar blijven. Daarnaast helpt een gemeentelijk aanspreekpunt en een toegankelijke aanvraagprocedure enorm. Ik denk dat gemeentes ook creatiever kunnen omgaan met de bestaande ruimten, die vaak 's avonds of in het weekend leeg staan. Waarom zou een vereniging eens niet mogen vergaderen in de raadzaal? Of kan een leegstaand winkelpand tijdelijk dienst doen als vergaderzaal?

CONTACTEER JOUW REGIO

ACV provincie Antwerpen ~ 02 244 30 00 ~ CM provincie Antwerpen ~ 03 221 93 39
beweging.net provincie Antwerpen ~ 015 29 25 50

SAMANA

Mantelzorgcoaches staan voor je klaar

– Tekst Cathelijne Jennes – Foto Guy Puttemans

Zorg jij voor iemand in je naaste omgeving? Voor je zieke papa of oudere buurman? Dan ben je mantelzorger, misschien zonder dat je het zelf weet. Net zoals Victoria Vandersteen. Daarom staat zij als mantelzorgcoach klaar voor andere mantelzorgers.

‘De eerste keer dat ik een boek over zelfzorg in mijn handen kreeg, dacht ik: *Dat heb ik niet nodig.* Maar dat was absoluut wel het geval’, begint Victoria. Al vanaf haar achtste zorgt ze voor haar grootmoeder en moeder. ‘Het is pas 35 jaar later dat ik beseftte dat ik mantelzorger was. Toen kreeg ik een serieuze klop.’

Aan de alarmbel trekken

Als mama van twee kinderen, zelfstandige en mantelzorger beseft ze dat het pittig kan

zijn. ‘Dat zijn veel ballen om in de lucht te houden. Want het is niet enkel die mantelzorgtaak, ook je leven ernaast staat niet stil. Dan lijkt het onmogelijk om een moment voor jezelf in te plannen.’

‘Ik had geluk dat een naaste vriend aan de alarmbel trok en zei: jij moet nu voor jezelf zorgen. Ik werd vergeetachtig, humeurig, vlug emotioneel ... Zo zie je maar dat de zorgvraag niet altijd van de mantelzorger zelf komt. Het is ook belangrijk voor de omgeving om alert te zijn.’

Mantelzorgcoach?

‘Dat was de reden voor mij om de nieuwe Samana-opleiding *Mantelzorgcoach* te volgen in Leuven. Ik merk zelf dat je je als mantelzorger sterkt houdt of doet alsof alles goed gaat, terwijl dat niet altijd het geval is.’

Dan springt de mantelzorgcoach bij. ‘Mijn collega’s en ik staan klaar om mantelzorgers te ondersteunen’, legt Victoria uit. ‘We geven niet enkel advies en begeleiding maar dienen ook als klankbord. Want als mantelzorger heb je een luisterend oor nodig, zonder oordeel.’

De gesprekken met de mantelzorgcoach verlopen één op één in de omgeving van de mantelzorger. ‘Het is een moment voor jezelf om bij te tanken of om alles van je af te zetten. Want een mantelzorger wordt vaak over het hoofd gezien. Daar maakt de coach het verschil.’

Woord van het jaar

Een mantelzorger heeft goede momenten en soms ook minder goede. ‘Maar zal altijd de energie, tijd en liefde geven om de zorg-

Vlaams-Brabanders over leven in hun provincie

ACV Vlaams-Brabant organiseerde recent een bevraging bij de Vlaams-Brabanders. Hoe ervaren zij het leven, werken en wonen in onze provincie? Wat loopt er goed? Wat kan anders?

– Tekst Karin Kustermans

Een grote meerderheid geeft aan dat het aangenaam wonen is in Vlaams-Brabant. Maar er zijn ook pijnpunten. Met stip op één: de onbetaalbaarheid van woningen in onze provincie. Dat tonen enkele getuigenissen: ‘Huur en brandverzekering en andere vaste kosten standaard minimaal 1 600 euro per maand en dan heb ik nog niks gegeten.’ Voor alleenstaanden is het extra moeilijk: ‘Gelukkig kunnen mijn kind en ik bij mijn ouders terecht. We snakken naar een eigen plek. Maar dat lukt mij gewoon niet.’

Huilen met de pet op

Ander groot pijnpunt: de mobiliteit. Ondanks het fileleed blijkt dat Koning Auto nog steeds regeert: een meerderheid gebruikt de auto voor het woon-werkverkeer. Een van de oorzaken? Het ontbreken van een volwaardig alternatief.

Het openbaar vervoer is onvoldoende uitgebouwd. ‘Voor wie dicht bij de grote verkeersassen woont is er een goed aanbod. Voor de anderen is het huilen met de pet op.’ Deelgemeenten zijn niet bereikbaar, er rij-

den te weinig bussen, de aansluitingen zijn problematisch, het avond- en weekendaanbod is minimaal, bussen rijden soms gewoon niet...

Levensgevaarlijk

De fiets- en voetpaden krijgen overal in onze provincie een slecht rapport. Op te veel plekken is er geen fietspad. Als dat er al is, dan is het onveilig of in slechte toestand. ‘Je durft je kinderen niet meer te voet of met fiets naar school laten gaan, het is levensgevaarlijk.’

Niets in eigen buurt

In kleinere gemeenten verdwijnen er steeds meer voorzieningen. Buurtwinkels, bakkers, slaggers, krantenwinkels, banken, maatschappelijke dienstverleners, zelfs huisartsen: voor alles moet je naar een andere gemeente. Met al deze voorzieningen verdwijnt ook de werkgelegenheid uit de dorpen.

Burgerpanel.

ELKE MAAND LATEN DRIE LEZERS HUN LICHT SCHIJNEN
OVER EEN NETELIGE KWESTIE

DE STELLING

'Het is vandaag te moeilijk voor jongeren om een huis te kopen'

behoevende te helpen', benadrukt ze. 'Ik ondervond het zelf: hoe meer ik voor mezelf zorgde, hoe beter ik voor anderen kon zorgen.'

'Mantelzorg, dat mag voor mij het woord van het jaar zijn', glimlacht Victoria. 'Er zijn mantelzorgers in alle lagen van de bevolking, dat beseffen we niet altijd. Door mijn eigen ervaringen denk ik dan voornamelijk aan jongeren en mensen met een migratieachtergrond. Die zullen minder snel om hulp vragen. Daarom is het des te belangrijker dat dit initiatief ook hen bereikt.'

~ Ben je of ken je een mantelzorgers?
Bij Samana kun je vier gratis sessies volgen met een mantelzorgcoach.
Vraag je gesprek aan via
www.samana.be/mantelzorgcoaches.

Linde (16)

Linde De Ganck woont in Vollezele en studeert

Simpelweg onmogelijk

De prijs van een open bebouwing tien jaar geleden lag al zo'n 100 000 euro lager dan die van nu. Voor veel jongvolwassenen is het niet langer "moeilijk" om een betaalbare woning te vinden, maar simpelweg onmogelijk zonder zich in torenhoge schulden te brengen. Ik ken jongeren met ouders die zelf moeten huren of vastzitten aan decennialange hypotheek, laat staan dat hun kinderen binnen tien jaar in staat zullen zijn fatsoenlijk te wonen zonder zich blauw te betalen. Dus ja, ik vind het zachtjes uitgedrukt dat jongeren het vandaag moeilijker hebben om een huis te kopen.

Andrés (83)

Andrés Geerts woont in Kessel-Lo en is gepensioneerd

Slechts 6 procent sociale woningen

Volgens onze grondwet heeft iedere Belg 'recht op een degelijke woonst'. Dat is niet noodzakelijk het recht om een eigen woning te kopen of te bouwen. Die woonst kan ook een huurwoning zijn. Maar dan moet ze wel degelijk, betaalbaar en vooral beschikbaar zijn. In Nederland zijn 34% van alle woningen sociale huurwoningen. In België is dat een schamele 6%, met weinig perspectief op verandering. Ondertussen blijven onze jongeren, op zoek naar een woonst, onderworpen aan de grillen van de wilde vrije markt.

Manon (26)

Manon Warant woont in Herent en studeert voeding en dieetkunde

Huis kopen zal niet lukken voor mijn 30ste

Naar mijn gevoel blijft alles altijd maar duurder worden. Het idee om ooit een huis te kunnen kopen voor mijn 30ste, zoals mijn grootouders dat hebben kunnen doen, lijkt verder en verder weg te ebben. Je krijgt tegenwoordig ook geen waar meer voor je geld, zeker in regio's zoals Leuven waar ik graag zou blijven wonen. Aan de andere kant denk ik dat mensen 40 jaar geleden waarschijnlijk ook hetzelfde dachten en dat zij ook wel andere obstakels zullen ondervonden hebben.

Samen leven

Heel wat mensen hebben gelukkig een aangenaam sociaal contact met burens. Toch gaat er een en ander mis: deelnemers hebben het over eenzaamheid en het wegvallen van sociale cohesie. "Ik woon in een woonwijk waar heel weinig contact is tussen de mensen. Ieder leeft hier op zijn eilandje."

Specifiek in de Vlaamse rand rond Brussel blijkt de verfransing een doorn in het oog: "Als je Nederlands spreekt in de Rand, lijkt je al als extremist aanzien te worden, terwijl het je moedertaal en de streektaal is."

Vlaams-Brabant morgen

De enquête is geen eindpunt. Johan Vervoort, secretaris van het Bewegingsverbond ACV Vlaams-Brabant: "Het blijft niet bij een bevraging. Wij willen in de nabije toekomst werken rond de thema's die eruit gekomen zijn en wegen op het beleid, op de verschillende niveaus." ■

In het inleefatelier loop je rond in een wijk en maak je kennis met de buurtbewoners, gebaseerd op echte personen.

INLEEFATELIER OVER ARMOEDE van Welzijnszorg

'Je hebt echt het gevoel dat je zelf in die situatie zit'

We nemen al vlug aan dat we weten hoe het is om in de situatie van iemand anders te staan. Met goedbedoelde opmerkingen in de aard van 'Als ik dat was, dan zou ik ...' gevolgd door een antwoord dat ingegeven is op basis van je huidige kennis en ervaringen. In werkelijkheid verschilt die 'andere' situatie meestal wel van jouw bevindingen of aanvoelen.

– Tekst en foto **Bart Bynens**

Dat geldt ook zo voor armoede. We denken soms wel te weten hoe complex armoede kan zijn. Met het inleefatelier rond armoede doorbreekt Welzijnszorg Limburg jouw 'kennis'. Het is namelijk helemaal anders als je zelf effectief uitgedaagd wordt om in de schoenen van iemand anders te staan. En ook al is dat maar voor enkele uurtjes, deze ervaring blijft je bij, opent je ogen en stelt je oorspronkelijke beeld bij.

Inleefatelier

Welzijnszorg ontwikkelde een inleefatelier rond armoede in samenwerking met Studio Globo. Hierin loop je als deelnemer

rond in een wijk, niet digitaal maar live. Je maakt kennis met de buurtbewoners, je kiest een personage en komt meer te weten over zijn/haar levensverhaal. Tijdens het spel kruip je in de rol van bijvoorbeeld een pakjesbezorger, een alleenstaande mama of een wijkwerker.

Om het zo realistisch mogelijk te maken zijn deze rollen gebaseerd op personages uit de buurt. Als deelnemer beleef je allerlei situaties die mensen in armoede dagelijks meemaken. Zo voel je zelf de complexiteit ervan aan.

Na het spel volgt een nabespreking. Alle deelnemers reflecteren over hun rol en

hun ervaringen. Dit wordt besproken, samen met een ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Hoe komt het dat armoede al snel een vicieuze cirkel wordt? Hoe kunnen wij zelf het verschil maken?

Wij deden mee

Beweging.net Limburg nodigde educatieve medewerkers van haar partnerorganisaties uit om zelf aan dit inleefatelier mee te doen. In de eerste plaats omdat iedereen nog altijd iets kan bijleren. Maar we geloven ook erin dat deze methodiek heel bruikbaar is in de lokale groepen van onze socio-culturele verenigingen. Als we hen vanuit onze eigen ervaringen over dit inleefatelier vertellen zal dat nog meer impact hebben.

VERONICA van Samana – "Het thema komt zeer dichtbij, je hebt echt het gevoel dat je met een bepaalde situatie geconfronteerd wordt. Je bent je ervan bewust dat omgaan met financiële problemen ook een zware mentale belasting met zich mee brengt."

HARM van KAJ – "Armoede vind je terug in alle lagen van de samenleving; kinderen, jongeren, volwassenen. Het zorgt voor onzekerheid. Het inleefatelier leerde me dat we als maatschappij ook meer aandacht moeten besteden aan de mentale zorgen die bij armoede komen kijken!" ■

PRAKTISCH

Het inleefatelier is bedoeld voor volwassenen die de leefwereld van mensen in armoede beter willen leren begrijpen.

Doelgroep: volwassenen – Duur: 3 uur – Aantal deelnemers: minimum 10 - maximum 20
Kostprijs (inclusief BTW): profit of overheidsdienst: € 650 – social profit: € 350
lokale vrijwilligersorganisaties: € 150.

~ www.welzijnszorg.be/iedereen-gelijk-de-wijk

RN23

RERUM NOVARUM
DINSDAG 16 MEI 2023

Netwerkevent 'Green Deal'

De huidige energie- en klimaatcrisis vragen om een broodnodige versnelling van de energietransitie. Hét moment om mensen massaal te engageren om over te schakelen op duurzame energiebronnen en slim verbruiken. Benutten we deze kansen voldoende? Krijgen we iedereen mee? Welke rol kunnen middenveldorganisaties en lokale besturen spelen in de realisatie naar een lokale Green Deal?

Iedereen zoekt naar oplossingen om de energiekosten te drukken. Verschillende workshops geven een kijk op slimme toepassingen van hernieuwbare energievormen. Een panel van experts gaat in gesprek over de rol van middenveld en lokale besturen in de realisatie van de Green Deal.

Workshops

TECHville (Leer hoe we de stad slimmer kunnen maken), Smart Grid (Ontdek de werking van zonnepanelen en windmolens / Ontdek de werking van een slim energienet waar vraag en aanbod van energie op elkaar worden afgestemd), algemene rondleiding op de T2 Campus, terrilwandeling met gids

Panelgesprek 'Hoe realiseren we lokaal de Green Deal?'

Inleiding door Wim Dries (burgemeester Genk) en Rik Bloemen (voorzitter beweging net Limburg). Panelleden: Erwin De Bruyn (Energiehuis Limburg & directeur Stebo), Liesbeth Fransen (Schepen van milieu, Pelt), Helena Gerard (senior onderzoekster bij EnergyVillage/VITO) en Sam Apers (adviseur onderzoek en ontwikkeling, beweging.net).

Aansluitend netwerkmoment met receptie.

Locatie: T2-campus, Thor Park 8040, Genk (Waterschei)
Deelname is gratis, inschrijven verplicht.

~ Meer info en inschrijven:
www.beweging.net/renolimburg

Burgerpanel.

ELKE MAAND LATEN DRIE LEZERS HUN LICHT SCHIJNEN
OVER EEN NETELIGE KWESTIE

~ Tekst Bart Bynens

DE STELLING

Er is werk (genoeg) voor iedereen

Gerda (71)

woont in Hasselt en heeft een grote interesse in culturele en sociale geschiedenis.

Jessica (26)

is een Bilzense met Italiaanse roots en werkt als administratief bediende.

Bahattin (51)

is van Beringen, islamleerkracht en zeer actief in het verenigingsleven

'Een mismatch tussen vacatures en werkzoekenden'

Er is inderdaad werk genoeg, maar niet zomaar voor iedereen. Er tekent zich een mismatch af tussen de openstaande vacatures en de competenties van de werkzoekenden. Verder ligt het probleem niet bij de uitkeringen: die zijn niet te hoog. Integendeel, het zijn de lonen die te laag zijn. Een verhoging van het minimumloon zou een aanzet kunnen zijn om meer mensen aan het werk te krijgen. Vergelijkingen op dit vlak met andere landen zijn nietszeggend door de grote verschillen tussen de verschillende systemen.

'De krapte op de arbeidsmarkt verschilt van sector tot sector'

Er valt werk te vinden valt voor wie echt wil werken. Zeker in deze tijd, waar steeds meer mensen er zelfs een tweede job bijnemen om rond te komen. Van welk werk er genoeg is, heeft dan weer te maken met de sector waarin je wil werken. De krapte op de arbeidsmarkt laat zich in de ene sector gemakkelijker voelen dan in de andere.

Wel is het verschil tussen de laagste lonen en een uitkering zo miniem dat sommige mensen weinig gemotiveerd zijn om te gaan werken en liever thuis blijven. Betere lonen moeten iedereen aanzetten om minstens naar werk op zoek te gaan.

'Werk genoeg, maar niet geschikt voor iedereen'

Als we luisteren naar de werkgevers en kijken naar de open vacatures is er blijkbaar werk genoeg. Maar de realiteit is anders. Discriminatie, sociale onzekerheid en kieskeurigheid van de werkgever zorgt voor een ander beeld.

Het klinkt misschien een gekke stelling, maar 'er is werk genoeg voor iedereen, maar niet geschikt voor iedereen'. Zelfs een oppervlakkige analyse van de huidige werkloosheidscijfers leert ons dat het niet allemaal rozengeur en maneschijn is, bijvoorbeeld de ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs. Jongeren met een lage scholingsgraad vinden geen baan. Ook voor 50-plussers is het moeilijk.

RODE KRUIS OPVANGCENTRUM Sint-Laureins

Tussenstop in het Godshuis

Het Rode Kruis opende zes maanden geleden een opvangcentrum onder het mandaat van Fedasil in het voormalige Godshuis in Sint-Laureins. Maximaal 240 bewoners vinden er een tijdelijk onderkomen tot ze kunnen verhuizen naar een eigen plek. Centrummanager Erwin Temmerman tracht, samen met zijn team medewerkers en een aantal vrijwilligers, hun tijd in Sint-Laureins zo comfortabel mogelijk te maken.

– Tekst **Nancy Vereecke** – Foto **Wouter Van Vooren**

ERWIN TEMMERMAN – ‘Ik ben hier beginnen te werken in de tweede helft van augustus vorig jaar, toen alles nog in volle opbouw was. Het negentiende-eeuwse gebouw stond al enkele jaren leeg. In september was er een jobdag waarbij we het eerste kernteam hebben aangenomen. Die mensen hebben het gebouw ingericht om de eerste bewoners te kunnen ontvangen en operationeel te zijn. De eerste bewoners zijn hier toegekomen begin oktober.’

Zelfkookkeuken

ERWIN TEMMERMAN – ‘Aangezien dit gebouw voorheen een hotel was, beschikt elke kamer over een eigen badkamer, wat

vrij uniek is. Alleenstaanden delen een kamer met vier tot zes personen. Een familie krijgt een eigen kamer. Er zijn twee grote recreatieruimtes, de zelfkookkeuken en de eetzaal. En uiteraard de kantoren van het personeel.’

De zelfkookkeuken is een grote zaal met kitchenettes, één per kamer. De mensen kopen zelf hun boodschappen, maken zelf hun eten, doen hun afwas en eten samen in de grote eetzaal.’

Op zoek naar een veilige plek

ERWIN TEMMERMAN – ‘Momenteel verblijven hier 225 mensen. Zodra de laatste kamers zijn goedgekeurd door de brand-

weer, kunnen er in totaal 240 mensen worden gehuisvest.

De mensen komen hier terecht via Fedasil in Brussel. Momenteel zijn dat vooral alleenstaande mannen of vrouwen, maar er zijn ook families en 24 niet-begeleide minderjarige asielzoekers bij. Die laatste zijn allemaal jongens uit Afghanistan van 15 tot 18 jaar. Vier begeleiders geven hen de zorg die ze verdienen. Al die mensen zijn op zoek naar bescherming. Ze ontvluchten vervolging en oorlog: hun leven is in gevaar. Het gaat o.a. om mensen uit Afghanistan, Palestina, Syrië, Burundi en Senegal, maar ook uit Georgië en Moldavië.

Hoelang ze hier kunnen blijven varieert natuurlijk. Dat hangt af van de beslissing in hun dossier. Soms gaat dat snel en zijn zij hier maar enkele weken, maar het kan zelfs oplopen tot verschillende jaren.

Als zij asiel hebben aangevraagd in België, en ze krijgen een positieve beslissing. Dan mogen ze in België blijven en gaan ze hierna naar een lokaal opvanginitiatief. Bij een negatieve beslissing is het de bedoeling dat ze vrijwillig terugkeren naar hun land van herkomst.’

Naar school, aan het werk, op cursus

ERWIN TEMMERMAN – ‘De kinderen tot 18 jaar zijn leerplichtig. De kleuters en lagere schoolkinderen gaan hier in Sint-Laureins naar school. Na een jaar in

Het opvangcentrum in Sint-Laureins is ruim, met vele kamers waardoor het nooit overvol voelt. Na een lange tocht van Syrië ben ik blij dat ik in deze mooie omgeving tot rust kan komen. Ik waardeer ook de vele activiteiten die georganiseerd worden en waaraan ik graag deelneem. Ondertussen ben ik Nederlands beginnen te leren.

– LUBNA, asielzoekster uit Syrië

Burgerpanel.

ELKE MAAND LATEN DRIE LEZERS HUN LICHT SCHIJNEN OVER EEN NETELIGE KWESTIE

DE STELLING

'Om vacatures op te vullen, moeten we een beroep doen op werkkrachten van buiten de EU'

de OKAN-klas (taalbad), kunnen ze in Eeklo naar het secundair. Voor de volwassenen is er vorming opgestart. Iedereen die dat wil, kan naar de Nederlandse les in Zelzate of Eeklo. En in het centrum zelf geven we ook bijles Nederlands.'

'Als mensen vier maanden hier zijn (sinds hun asielaanvraag), mogen zij werken. Veel mensen hebben werk gevonden in de streek, in tuincentra, industriële bedrijven, ... De VDAB helpt ons met vorming en tewerkstelling. In overleg met De Lijn zijn er extra bussen ingelegd op de uren dat de bewoners naar school of op het werk moeten geraken. Er staan ook fietsen ter beschikking.

'De bewoners doen 's avonds boodschappen, maken eten, ruimen op en hebben tijd voor een ontspannende activiteit. We willen hen een zo normaal mogelijk leven bieden, met grote zelfstandigheid. Zij zorgen zelf voor de schoonmaak van het gebouw; daar krijgen ze klusjesgeld voor. Daarnaast krijgen ze wekelijks zakgeld en dagelijks maaltijdgeld.'

In de weekends organiseren de begeleiders activiteiten per doelgroepen: bv. een cricketwedstrijd voor de Afghaanse jongens, voetbal, een culturele uitstap, ... Vrijwilligers komen huistaakbegeleiding geven aan de kinderen. Er zijn computerklassen opgestart en we helpen de mensen met het schrijven van cv's.'

Ontmoeting met de buren

ERWIN TEMMERMAN - 'We organiseerden een nieuwjaarsreceptie, waarbij we de inwoners van de gemeente hadden uitgenodigd om elkaar wat beter te leren kennen. In het begin heerste wel wat bezorgdheid over de komst van het centrum. Maar de grote opkomst en het enthousiasme op de receptie heeft aangetoond dat de integratie beter verloopt dan gedacht. Dat merk je bij de organisatie van ons kledingmarktje: de inwoners hebben ons enorm veel kleding bezorgd voor de mensen hier. Er gebeurt hier dus vanalles. Het leven gaat door... Er zijn zelfs al baby's geboren in het centrum!' ■

Pieter (44)

Pieter De Vis is sociaal bewogen, sportief en woont met zijn gezin in Gent.

Jan (56)

Jan van der Meirsch heeft sinds 2017 een niet-aangeboren hersenletsel en zit sindsdien in een rolstoel.

Rita (64)

Rita De Vis is maatschappelijk geëngageerd met een grote betrokkenheid op mensen in armoede.

Migratie uit goesting

Hier heb ik een zeer dubbel gevoel bij. Ik wil mensen geen kansen ontzeggen. Wie hier een beter leven zoekt dan in het thuisland is welkom, ook om te werken ongeacht hun diploma. Anderzijds ben je veel kwetsbaarder zonder diploma, zonder dat je de taal spreekt en zonder je familie of vrienden dichtbij. We moeten sowieso meer inzetten op vrede en ontwikkelingshulp overal te wereld. Dan zal je minder migratie hebben als vlucht en meer migratie uit 'goesting'.

Informeren over basisrechten

Ons land staat open voor werknemers van buiten Europa met verschillende culturen en achtergronden. Nieuwkomers van buiten de Europese Unie moeten een inburgeringscursus volgen, maar voor arbeidsmigranten geldt dat niet. Zij kunnen of moeten direct aan de slag, zonder een basiskennis van arbeidsrecht. We moeten hen informeren over hun rechten op vakantie, minimumloon of arbeidstijden. We moeten ook nadenken over de gevolgen in de landen van herkomst. Hoe kunnen we voorkomen dat daar de situatie verslechtert, doordat getalenteerde mensen naar hier komen?

Een win win voor iedereen!

Arbeidsmigratie wordt gefaciliteerd om aan onze economische noden tegemoet te komen. Logisch zou je zeggen. Maar volgens mij is het beter om de drempels voor mensen die hier reeds verblijven en geen kans op de arbeidsmarkt hebben, te verlagen. Zo kunnen zij op een volwaardige manier deelnemen en bijdragen aan onze samenleving. Daarnaast zou er ook een ontwikkelingsbeleid moeten gevoerd worden, waarbij mensen in hun thuisland een menswaardig leven kunnen uitbouwen.

Cash in crisis, bye bye bankautomaat

Neem je portefeuille er eens bij. Rinkelt je kleingeld? Steken er nog briefjes in? De kans is klein. Cash wordt steeds schaarser, en dat is ook de grootbanken niet ontgaan. Die zagen een kans om te besparen. Belfius, BNP Paribas Fortis, ING en KBC fuseerden hun geldautomaten tot bankneutrale cashpunten. De klassieke automaten verdwijnen in sneltempo uit het straatbeeld. Het gemeentebestuur van Wevelgem nam zelf het heft in handen en investeerde in een eigen geldautomaat.

– Tekst **Cynthia Bulteel** – Foto **Luc Demiddele**

Banken laten ons in de kou staan.' Francis Lechantre (63) vindt er geen doekjes om. Als voorzitter van kwb Moorsele en kernlid van beweging.net weet hij wat leeft in de gemeente. Dat er veel te doen is rond het verdwijnen van geldautomaten, is zacht uitgedrukt. 'Er zijn 6 300 inwoners in Moorsele, en er is geen bankkantoor of -automaat meer te vinden. Hoezo, klant is koning?'

Digitaal, het nieuwe normaal

'Thuisbankieren is de norm geworden', gaat Francis verder. 'Dat heeft uiteraard veel voordelen, maar de vraag blijft of dat wel veilig is. Cybercriminelen zien hun kans schoon en maken misbruik van mensen die minder digitaal vaardig zijn. Daardoor heerst er een groot gevoel van onveiligheid.'

Volgens Francis moeten mensen steeds de keuze krijgen: digitaal of cash. 'De digitalisering wordt ons opgedrongen. Het gaat allemaal veel te snel, mensen hebben geen tijd om bij te benen. Er is nood aan educatie. Via beweging.net organiseren we op 15 juni bijvoorbeeld een vorming rond veilig betalen met digitale systemen.' Ook bij CM, Okra en Samana kun je regelmatig terecht voor vormingssessies rond digitalisering.

Toekomst zonder cash?

Nu banken hun kantoren en automaten sluiten, voelen veel mensen zich helemaal in de steek gelaten. 'Slachtoffer hiervan zijn vooral ouderen en mensen die minder mobiel zijn. Het lokale dienstencentrum krijgt nu vaak de vraag om te rijden naar een bankautomaat in een naburige gemeente. Dat kan natuurlijk wel, maar zo blijft er minder tijd over voor essentiële taken zoals boodschappen.'

'Cashgeld is onmisbaar', vindt Francis. 'Als je digitaal betaalt, heb je minder controle: één druk op de knop en je geld is weg. Een briefje van 50 euro in mijn portefeuille geeft meer zicht op hoeveel ik uitgeef. Bovendien kun je nog niet overal met de kaart betalen. In de cafetaria van het woonzorgcentrum is dat bijvoorbeeld nog niet mogelijk.'

De digitalisering wordt ons opgedrongen. Het gaat allemaal veel te snel, mensen hebben geen tijd om bij te benen

FRANCIS LECHANTRE
voorzitter van kwb Moorsele

Burgerpanel.

ELKE MAAND LATEN LEZERS HUN LICHT SCHIJNEN OVER EEN KWESTIE

DE STELLING

'Cash is overbodig geworden'

Wevelgem onderneemt actie

Nadat de laatste geldautomaat in deelgemeente Moorsele verdween, kwam er protest van Okra, Samana en andere verenigingen. De impact was duidelijk. 'Op uitdrukkelijke vraag van de bevolking besloten we er iets aan te doen', klinkt het bij burgemeester Jan Seynhaeve.

Dat bankkantoren verdwijnen, zorgt bovendien voor maatschappelijke onvrede. 'Niet enkel banken, maar ook andere faciliteiten zijn vertrokken uit Moorsele. Mensen die landelijk wonen krijgen het gevoel niet meer mee te tellen. Als gemeentebestuur wilden we een signaal uitzenden: we investeren in onze inwoners', stelt Seynhaeve resoluut.

Een nationale primeur, want Wevelgem wordt daarmee de eerste gemeente die zelf een geldautomaat financiert. Of ze daarmee een voorbeeld wilde stellen voor andere gemeentes? 'Eigenlijk niet', stelt Seynhaeve. 'Maar onze beslissing brengt wel heel wat teweeg in het maatschappelijk debat. Een positieve ontwikkeling!'

Eindverantwoordelijkheid voor de gemeenten?

Toch roept het ook principiële bezwaren op. 'Het is dubbel hé', zucht Seynhaeve. 'Jammer dat grootbanken niet willen mee-investeren. De laatste jaren hebben ze immers recordwinsten geboekt. Ook de federale regering moet haar verantwoordelijkheid nemen, daar blijven we op wijzen. Tegelijk hebben duizenden inwoners op dit moment nood aan een geldautomaat, dat kunnen we niet negeren.'

Francis knikt. 'Het zou fijn zijn als andere gemeentes volgen, maar eerst moeten we naar de bevoegde instanties kijken. Winst is duidelijk prioritair, de bezorgdheden van burgers vallen in dovemansoren. Laten we hopen dat de banken en de federale regering in de toekomst wel luisteren.' ■

Christ (57)

is informaticus die met een beperking door het leven gaat.

Remi (24)

werkt als adviseur bij Inagro en verhuisde recent naar Tielt.

Li Li (36)

is een fiere Oostende-naar met Maleisische afkomst en doet niks liever dan mensen verbinden.

Cash als middel om deel te nemen aan de maatschappij

Elektronisch betalen gaat voor veel mensen te vlug. Het klopt dat dit voor veel mensen een gemak is, maar dat geldt zeker niet voor iedereen. Het vormt o.a. een extra drempel voor oudere mensen (die opgegroeid zijn met cash), voor jongere mensen (die nog moeten leren omgaan met geld) en voor mensen in kansarmoede. Dankzij cash geld kunnen zij vaak wel deelnemen aan de maatschappij.

Voor lokale verenigingen is cash nog steeds een must

Hoewel je bij steeds meer winkeliers en handelaars kunt betalen met de kaart of zelfs met payconiq, blijft cash onmisbaar. Denk aan een quiz van een lokale vereniging, waar de verkoop van drank en versnaperingen de grootste bron van inkomsten is. Die organisaties hebben vaak niet de middelen om een betaalterminal aan te schaffen of de transactiekosten wegen zwaar door op hun opbrengsten. Zolang elektronisch betalen een dergelijke meerprijs betekent voor verenigingen, blijft de toegang tot cash geld en een bankautomaat broodnodig.

Niemand achterlaten en zorgen voor kwetsbaren!

Het digitaliseringsverhaal is onvermijdelijk geworden, zeker sinds corona. We schakelen over naar een cashloos systeem. Voor wie mee is met het verhaal is dat goed, maar laten we de anderen niet vergeten. Ik ben trots op het Concertgebouw, waar het nog steeds een 'en-en-verhaal' is, zowel cash-, digitaal als kaartbetalingen zijn mogelijk. We mogen echt niemand achterlaten, de switch van cash naar digitaal gebeurt immers niet voor iedereen op 1-2-3. Je neemt de macht af van kwetsbare mensen.

Contact. **West-Vlaanderen**

CM in West-Vlaanderen

Contacteer ons via 050 44 05 00, westvlaanderen@cm.be of kijk op www.cm.be/kantoren voor de dienstverlening.

ACV in West-Vlaanderen

Contacteer ons via www.hetacv.be/contact of 051 23 58 00. Boek een afspraak (telefonisch of op kantoor) via www.afspraakACV.be.

Regioedactie

Beweging.net West-Vlaanderen, westvlaanderen@beweging.net

Grond- en Déjà Vu-acteur

Yassine

Ouaich

gevat
in 5
woorden

Verbinding

'Ik heb geen social media. Dat is me te oppervlakkig. Volgens mij zijn mensen eenzamer door sociale media. Ik ben nog iemand die ouderwetse kaartjes schrijft. Een van de mensen naar wie ik nog een kaartje stuur, is de juf die me op de lagere school een compliment maakte over mijn tekening. Ze stimuleerde mijn creativiteit, en dat zal ik nooit vergeten.'

Creatief

'Ik vraag me nog steeds af hoe ik acteur geworden ben. (lacht) Ik heb een moeilijke schooltijd gehad. Als jonge twintiger werkte ik in een callcenter, zonder diploma. Ik vroeg me toen af: Is dit het nu? Ik ben gaan nadenken over wat ik wou in mijn leven, en dan kwam ik tot de vaststelling dat ik tot dan toe het meest voldoening kreeg als ik creatief kon bezig zijn. Ik heb me dan op mijn 24ste ingeschreven voor een opleiding drama, ik ontmoette Viv Van Dingenen (medespeelster in Ketnetserie *De regel van 3S*, red.) die me onder haar vleugels nam, en nu heb ik mijn plaats gevonden. Daar ben ik nog altijd erg dankbaar voor.'

Leergierig

'Ik vraag voortdurend advies aan collega's met meer ervaring, en om me voor te bereiden op een rol lees ik veel boeken. Ik weet heel weinig over acteren, ik volg gewoon mijn intuïtie. Tijdens de opnames van *Grond* was ik 100 procent Smile (het hoofdpersonage, red.), en ook voor mijn nieuwste rol, in *Déjà Vu*, viel ik samen met mijn personage. Na een opnamereeks moet ik een rol echt 'uitzweven'. Dan kom ik een tijdje niet buiten, om 'af te kicken'.'

Gedreven

'De schaduw van mijn vader zal me altijd achtervolgen. Ik heb een vurige drang om een mooie toekomst op te bouwen voor mijn naasten. Ik geniet als ik mijn familie trots kan maken, maar ik huil als ik het gevoel heb dat ik hen teleurstel. Als acteur doe je veel audities. Daar horen uiteraard afwijzingen bij, maar toch ben ik daar telkens kapot van.'

'Adil El Arbi en Bilall Fallah bewezen voor mij dat je ook met een andere achtergrond succesvol kunt zijn. Zelf probeer ik om me niet als rolmodel voor jongeren met andere roots te zien. Ik kan die druk niet dragen. Maar geloof me, er komen jongeren aan die veel getalenteerder zijn dan ik. Zodra zij doorbreken, is het *game over* voor ons.' (lacht)

Geduld

'Tegen de vijftienjarige versie van mezelf zou ik vandaag zeggen dat hij vertrouwen moet hebben. Dat hij niet te streng moet zijn voor zichzelf, en dat alles altijd goed komt. Je moet vooral geduld hebben. Als je een zaadje plant, kun je daar niet meteen aan ruiken. Je moet wachten tot het een bloem geworden is.'

→ Tekst **Wim Troch** → Foto **ID/Bas Bogaerts**

ANTWERPEN

